

بررسی میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع)

نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم

فریدون عبدی^۱

چکیده مطالب

به دنبال بروز تحولات گسترده در سطح جهان و افزایش هزینه‌های مادی و معنوی به کارگیری جنگ سخت، امروزه گرایش به بهره‌گیری از جنگ نرم، در دایره توجهات قرار گرفته است. لذا پرداختن به موضوع جنگ نرم از اهمیت بالایی برخوردار است. در واقع یکی از عوامل مهم در رسیدن به اقتدار و امنیت و حفظ و استمرار آن، به میزان آگاهی و بهره‌مندی از دانشجویان (به عنوان افسران عصر جنگ نرم) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم بستگی دارد؛ چرا که مشکل عدم آگاهی، از مشکلات خطر آفرینی است که سبب تهاجم افکار بیگانگان و دشمنان به حوزه اندیشه، باور و ایمان نیروهای مسلح می‌گردد. لذا این پژوهش که با هدف بررسی میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم صورت گرفته است از نظر ماهیت، اهداف و روش جمع‌آوری داده‌ها، جزء تحقیقات «توصیفی - پیمایشی» محسوب می‌شود؛ و برای گردآوری اطلاعات از منابع کتابخانه‌ای و پرسشنامه‌ای استفاده شده است.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که در وضعیت کلی «میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم» در حد خوبی

۱- کارشناسی ارشد مدیریت مراکز اطلاع رسانی و عضو هیئت علمی دانشگاه افسری امام علی^(ع)

است. به نحوی که ۶۰/۶ درصد از پاسخ دهندگان در حد زیاد و خیلی زیاد با ماهیت و ابعاد جنگ نرم آشنایی دارند. «الگوگیری از قرآن و سیره ائمه»، «ولایت‌مداری و تبعیت از ولایت فقیه»، « بصیرت دهی و بصیرت یابی» و «ایمان و اخلاق» بیشترین تأثیر را در مقابله با جنگ نرم دشمن به خود اختصاص می‌دهند. تلویزیون بیشترین تأثیر و کتابخانه و بهره‌برداری از منابع نوشتاری و مراکز اطلاع‌رسانی دانشگاه، کمترین نقش را در آگاهی دهی به پاسخ‌دهندگان، به خود اختصاص داده‌اند.

در این رابطه، مهم‌ترین رفتاری که از دانشجویان دانشگاه افسری امام‌علی^(ع) انتظار می‌رود آن است که با استمرار بخشی و بهره‌گیری هر چه بیشتر از اصول اساسی اسلام و قرآن و الگو قرار دادن پیامبر و ائمه اطهار و تبعیت از ولایت فقیه و همچنین با افزایش سطح دانش، بصیرت، ایمان و اخلاق در جهت مقابله با جنگ نرم و خستی کردن تلاش‌های دشمن، همواره تلاش نموده و سطح آگاهی و باور خود را افزایش دهند.

واژگان کلیدی: جنگ نرم، ماهیت، ابعاد، آگاهی، دانشجویان، دانشگاه افسری

مقدمه

مهم‌ترین و پر اهمیت‌ترین توجه و فعالیت در هر کشور، پرداختن به امور دفاعی و نظامی است؛ چرا که استقلال و امنیت یک کشور زمانی تضمین خواهد شد که واحدهای نظامی کشور از قدرت نظامی و تدافعی بالایی برخوردار باشند (جعفری، ۱۳۸۵: ۳۱۱).

به عبارتی دیگر، هر کشور و جامعه‌ای، برای حفظ حدود و ثغور و بقاء حاکمیت خود به اهرم و بازوان نیرومندی به نام نیروهای مسلح نیازمند است که شالوده و ساختار اصلی آن، شکل گرفته از نیروهای انسانی متعهد است. هر اندازه این نیروها کارآمدتر و کارا تر باشند طراحان ملی و سرداران نظامی در موقع بحران‌ها، خطرات و حوادث با اعتماد و اتکا به آنها می‌توانند طرح‌ها و اهداف استراتژیک خود را پیاده نمایند (سید اسماعیلی، ۱۳۸۳: ۴۴).

سازمان‌های نظامی، به عنوان جزئی اساسی از عناصر بنیادین قدرت، در مرکز و در هسته امنیت قرار دارند و به عنوان بخشی از قابلیت و توانمندی داخلی کشور، نقش مهمی در بازدارندگی، مقابله و پایان دادن به تهدیدات کشورهای بیگانه و گروه‌های خرابکار و برانداز ایفا می‌کنند (رشیدزاده، ۱۳۸۷: ۱).

امروزه با طیف وسیعی از اقدامات خصمانه دشمن در ابعاد گوناگون فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، رسانه‌ای و تبلیغاتی روبرو هستیم و دشمن در جهت رسیدن به اهداف استکباری خود، با بهره‌برداری از آخرین فن‌آوری‌ها، هر ساله هزینه‌های هنگفتی را به این امور اختصاص می‌دهد.

بنابراین در این فضای به شدت تغییر پذیر و نامطمئن، آمادگی‌های تئوریک و عملی برای رودر رویی با جنگ‌هایی که در آینده محتمل است با تکیه بر تکامل اندیشه‌های نظامی، تاکتیک‌ها و فن‌آوری پیشرفته، یک ضرورت ملی و حتمی است. اولین گام در جهت آمادگی دفاعی در برخورد با حوادث و جنگ‌های احتمالی آینده که فرا روی

ملت و دولت ما است، ابتدا درک صحیح از میزان تهدیدات علیه کشور و سپس فهم نحوه نگرش دشمنان آینده به جنگ‌های احتمالی و همچنین تلقی آنها از محیط‌های جنگی آینده است (حبیبی، ۱۳۸۶:۱۳).

لذا اساس تحقق این مهم منوط است به میزان آگاهی و باور دانشجویان از ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم به عنوان افسران عصر جنگ نرم؛ (به خصوص وجود این آگاهی در دانشجویان دانشگاه افسری امام‌علی^(ع) ضرورتی انکار ناپذیر است.

بیان مسأله

در عصر بحران و ناامنی که دشمنان با اهتزاز پرچم شهوت و غضب، فاتحانه بر سرزمین دل‌ها می‌تازند و با تشویش عقل و اضطراب قلب، انسان را بسوی باطل می‌خوانند و با شبهات و ابهام و تردید، فطرت را به وادی انکار، تفرقه، نابودی و کدورت می‌کشانند (رشید زاده، ۱۳۸۹:۷)، دانشگاه‌ها نیروی محرکه آگاهی بخش و برج فرماندهی فکر جوامع هستند (خورشیدی، ۱۳۸۵:۲۹۱).

در این میان دانشگاه افسری امام‌علی^(ع) به عنوان کانون و سرچشمه دانش و ایمان و مجاهدت در پرچم داری آگاهی و بصیرت نقش بسیار مهمی دارد؛ و «دانشجویان (یعنی همان افسران و فرماندهان آینده ارتش) در مقابله با جنگ نرم، بر اساس بصیرت، با نگاه خوشبینانه و امیدوارانه، بسیار فعال و بدون افراط و تفریط در صحنه حضور دارند صحنه را درست می‌بینند و با جسم و جان خود صحنه را می‌آزمایند و با قدرت اراده و تصمیم‌گیری، عامل مایوس شدن دشمن هستند» (مقام معظم رهبری: ۱۳۸۸/۶/۴).

لذا برای اینکه دانشجویان دانشگاه افسری امام‌علی^(ع) بتوانند هر چه بهتر این اهداف را تسریع بخشند بایستی همواره تلاش نموده و با بصیرت و درایت زیاد به ارتقاء سطح آگاهی خود درباره ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم پردازد.

از طرفی استفاده دشمن از قدرت نرم و ایجاد تغییرات از طریق مسالمت‌آمیز و بکارگیری شیوه‌های نوین مداخله در امور داخلی کشورهای هدف سبب شده است تا مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا در سخنان خود همگان را به لزوم آمادگی در برابر این هجمه جدید جنگی دشمن فراخوانند. بنابراین با توجه به موارد فوق و اهمیت و ضرورت توجه به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم در نیروهای مسلح به خصوص در دانشگاه‌افسری، محقق را بر آن داشت تا موضوع تحقیق خود تحت عنوان «بررسی میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم» چنین برگزیند.

مبانی نظری پژوهش

با توجه به موضوع تحقیق در این مقاله پژوهشی و بیان «بررسی میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم»، لذا در بحث مبانی نظری پژوهش، مفهوم و ماهیت جنگ نرم و ابعاد مختلف آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

«جنگ نرم، یعنی جنگ به وسیله ابزارهای فرهنگی، به وسیله نفوذ، به وسیله دروغ، به وسیله شایعه پراکنی با ابزارهای پیشرفته‌ای که امروز وجود دارد، ابزارهای ارتباطی که ده سال قبل و پانزده سال قبل و سی سال قبل نبود و امروز گسترش جنگ نرم، یعنی ایجاد تردید در دل‌ها و ذهن‌های مردم (مقام معظم رهبری: ۱۳۸۸/۰۶/۰۴).

جنگ نرم در برابر جنگ سخت قرار دارد و شامل هر گونه اقدام روانی و تبلیغاتی رسانه‌ای است که جامعه هدف را نشانه می‌گیرد و بدون درگیری نظامی و گشوده شدن آتش، رقیب را به انفعال یا شکست وامی‌دارد. جنگ روانی، جنگ رایانه‌ای، جنگ رسانه‌ای برای ایجاد تصویرسازی و کنترل اذهان و قلوب مردم، براندازی نرم، راه اندازی شبکه‌های رادیویی و تلویزیونی و شبکه‌سازی در بین مسلمانان همه و همه از اشکال جنگ نرم هستند که هدف آن، از پای درآوردن اندیشه و تفکر جامعه است تا

حلقه‌های فکری و فرهنگی جامعه را سست کند و با بمباران خبری و تبلیغاتی در نظام سیاسی - اجتماعی حاکم، تزلزل و بی‌ثباتی تزریق کند.

جنگ نرم در روش، نرم‌افزاری بوده و در پیامد غیر کشنده است. در جنگ نرم تلاش می‌شود که به مرکز ثقل موضوعات مرجع امنیت نرم یعنی مشروعیت نظام سیاسی، وحدت و تمامیت ملی کشور، اعتماد ملی، وفاق ملی - سیاسی که خود از منابع بسیار مهم سرمایه اجتماعی هستند صدمه وارد شود.

«در جنگ نرم دشمن به سراغ سنگرهای معنوی می‌آید و آنها را منهدم می‌کند. در جنگ نرم دشمن سراغ ایمان‌ها، معرفت‌ها، عزم‌ها، پایه‌ها و ارکان اساسی نظام و کشور می‌آید که اینها را منهدم کند و نقاط قوت را در تبلیغات خود به ضعف تبدیل کند و فرصت‌های یک نظام را به تهدید تبدیل کند» (مقام معظم رهبری: ۸۸۷/۲).

جنگ نرم، ظاهری آرام و باطنی استوار و آهنین دارد و هزینه‌های آن حداقل است. این جنگ بر سرمایه‌های اجتماعی و مردمی استوار است و بر اراده‌ها، فکرها و ایدئولوژی تأثیر می‌گذارد. این جنگ، توانایی دستیابی به هدف‌ها و آمال مطلوب از طریق جلب حمایت افکار عمومی جامعه، نخبگان و اقناع اذهان به جای اعمال فشار (قدرت سخت) را دارا است (آهنگری و قادری، ۱۹:۱۳۸۹).

جنگ نرم در ابعاد مختلفی از جمله بعد نظامی، بعد اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اطلاعاتی و غیره خود را نشان می‌دهد؛ که تجلی و نمود جنگ نرم در بعضی ابعاد بیشتر و در بعضی کم‌تر است. جنگ نرم در هر بعد و شکلی که باشد، یک هدف اساسی را دنبال می‌کند که عبارت است از: «تحمیل اراده بر حریف». خواسته بنیادی جنگ نرم در تحمیل اراده بر حریف، انجام رفتار مطلوب و مورد نظر کشور تهدید کننده است. اگر قرار است بر «رفتار» حریف تأثیرگذاری شود بهترین راه تأثیرگذاری، بر «افکار» او است. جنگ نرم، دو «پیکارگاه» دارد، یکی قلب و دیگری مغز، تصرف «قلب‌ها و مغزها» و تصرف دل‌ها و ذهن‌ها هدف منازعات نرم است. در جنگ نرم،

عامل تهدید به دنبال فراهم کردن الگوهای اقتاعی است و تلاش می کند که مخاطب را به گونه ای تحت تأثیر قرار دهد که ترجیحات و اولویت های خود را مطابق خواسته های عامل تهدید فهم و درک نماید. یک بخش تأثیرگذاری بر افکار، از طریق «باورسازی» و «الگوپذیری» است و بخش دیگر آن را «باورسوزی» و «مسخ الگوهای رایج» تشکیل می دهد (گروه مطالعاتی دانشگاه عالی دفاع: ۱۳۸۸: ۱۰۱).

روش تحقیق

تحقیق از نظر روش شناسی، عبارت است از کاربرد روش های علمی در حل یک مسئله یا پاسخگویی به یک سؤال (دلاور، ۱۳۸۰: ۲۸). این تحقیق از نظر ماهیت، اهداف و روش جمع آوری داده ها از نوع «توصیفی - پیمایشی» است. علت تقسیم بندی این تحقیق در زمره پژوهش های توصیفی - پیمایشی، این است که این گونه تحقیقات به مطالعه و بررسی وضع موجود می پردازند. پژوهش موجود از نوع، میدانی نیز به شمار می آید چون با استفاده از مطالعات میدانی به روش تهیه و توزیع پرسشنامه در بین دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) انجام گرفته است.

اهداف تحقیق

هدف این تحقیق، بررسی میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم است و تحلیل و تبیین وضع موجود و ارائه پیشنهادهای برای افزایش میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) را دنبال می کند.

سؤالات پژوهش

پژوهش علمی در واقع با تلاش برای پاسخ دادن به یک سؤال آغاز می شود (خورشیدی و قریشی، ۱۳۸۱: ۱۰). بنابراین سؤالات تحقیق، راهنمای اصلی محقق در طول کار تحقیقاتی بوده و در واقع متوجه اصل موضوع تحقیق و تداعی کننده عنوان تحقیق است. این

تحقیق دارای یک سؤال اساسی است و آن این است که میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم تا چه حد است؟

جامعه مورد مطالعه و حجم نمونه

جامعه آماری به مجموعه‌ای از عناصر اطلاق می‌شود که حداقل در یک صفت با یکدیگر مشترک باشند که این جامعه می‌تواند محدود یا نامحدود باشد. زمانی که در طی مطالعه با یک جامعه آماری (محدود یا نامحدود) مواجه شویم ممکن است به علت محدودیت‌های زمانی، کمبود نیروی انسانی، بودجه و سایر عوامل دیگر به جمع‌آوری کلیه داده‌های موجود در آن جامعه قادر نباشیم، بنابراین داده‌های لازم، به صورت نمونه‌گیری تصادفی جمع‌آوری می‌شود و پس از تجزیه و تحلیل نتیجه به جامعه تعمیم می‌دهیم (هویدا، ۱۳۸۳: ۴).

بنابراین جامعه آماری مورد مطالعه در این تحقیق، کلیه دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) هستند که در سال ۱۳۹۰ مشغول به تحصیل شده‌اند و از میان آنان تعداد ۱۷۰ نفر به صورت کاملاً تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند که از این تعداد ۱۶۰ فقره برگشت داده شد.

روش گردآوری اطلاعات

جهت گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات موضوع، از منابع کتابخانه‌ای بهره‌گیری شد و برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز «تجزیه و تحلیل داده‌ها» از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. پرسشنامه، یکی از ابزارهای رایج تحقیق و روشی مستقیم برای کسب داده‌های تحقیق است (حافظ نیا، ۱۳۸۶: ۱۰). این پرسشنامه برای رسیدن به هدف مورد نظر بر مبنای ۳۱ پرسش و در طیف پنج‌گانه (خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد) به ترتیب با کدهای ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ تنظیم شده است.

بررسی روایی و اعتبار پرسشنامه

روایی ۱ و اعتبار ۲ دو روی یک سکه و لازم و ملزوم یکدیگرند و حکایت از راستی و درستی ابزار پژوهش دارند. مقصود از روایی یک تست، آن است که آیا آن تست خصیصه مورد نظر را می‌سنجد یا نه؟ به هر حال برای گردآوری شواهد روایی ابزار پژوهش، راه‌های مختلفی وجود دارد؛ از جمله به مواردی مانند روایی صوری، روایی محتوا، روایی پیش‌بینی، روایی هم‌زمان و روایی سازه اشاره کرد (خورشیدی و قریشی، ۱۳۸۱:۱۶۶). در این مطالعه، محقق برای گردآوری شواهد روایی ابزار پژوهش، از روایی صوری و روایی محتوا استفاده نموده است.

مقصود از اعتبار ابزار سنجش، آن است که اگر خصیصه مورد سنجش را با همان ابزار، تحت شرایط مشابه دوباره اندازه بگیریم، نتایج حاصل تا چه حد مشابه، دقیق و قابل اعتماد است. ابزار سنجشی معتبر، وسیله‌ای که دارای ویژگی تکرارپذیری و بازپدیدآوری باشد؛ یعنی بتوان آن را در موارد متعدد به کار برد، و در همه موارد نتایج یکسان تولید کند (ثرن‌دایک، به نقل از خورشیدی و قریشی، ۱۳۸۱:۱۶۰).

در این پژوهش، به منظور بهره‌مندی از اعتبار مناسب برای پرسشنامه، از یک مطالعه مقدماتی استفاده شده است. بدین ترتیب که پس از طراحی پرسشنامه اولیه و قبل از توزیع پرسشنامه نهایی، تعداد ۱۰ پرسشنامه به صورت آزمایشی توزیع گردید که میزان اعتبار آن از طریق نرم‌افزار SPSS و با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ، عدد $(\alpha) = 0/81$ حاصل شد که بیانگر اعتبار بالای پرسشنامه بود.

توصیف داده‌ها (تجزیه و تحلیل سؤالات تحقیق)

برای سنجش روایی پرسشنامه از فرمول آلفای کرونباخ استفاده شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش توصیفی و استنباطی انجام شد و اطلاعات به دست آمده با نرم‌افزار

1- Validity

2- Reliability

SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای پاسخگویی به سؤالات پژوهش از جدول توزیع فراوانی و درصدها استفاده شد. جدول و نمودار زیر بیانگر خلاصه‌ای گویا از نحوه توصیف داده‌ها، تجزیه و تحلیل سؤالات و یافته‌های تحقیق است:

جدول شماره ۱: توصیف شاخص‌های موثر میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی (ع) نسبت به ابعاد مختلف جنگ نرم

سؤال‌ها	خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
	درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن
۱- به چه میزان شما با مفهوم جنگ نرم (که در آن دشمن بدون درگیری نظامی و با تحمیل اراده رقیب را به شکست وامی‌دارد) آشنایی دارید؟	۱۷/۲	۶	۲۴/۶	۶۵	۴۰/۶	۷۰	۴۳/۷	۱۹	۱۱/۹	۲
۲- به چه اندازه شما ابعاد مختلف جنگ نرم مانند ابعاد نظامی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اطلاعاتی، تبلیغاتی و... را می‌شناسید؟	۱۳/۱	۴۰	۱۸/۸	۷۰	۴۳/۷	۳۷	۳۳/۲	۲	۱/۲	۲
۳- میزان باور و اعتقاد شما از استفاده دشمن از جنگ نرم و ابعاد مختلف آن علیه نظام اسلامی چقدر است؟	۰	۰	۹/۹	۲۱	۱۳/۱	۸۵	۵۳/۱	۵۱	۳۱/۹	۰
۴- به چه میزان شما با راه‌های مختلف مقابله با جنگ نرم دشمن مانند حفظ ایمان، ظلم ستیزی، بصیرت عمومی، حفظ وحدت و... آگاهی دارید؟	۱۶/۳	۲۵	۱۵/۶	۸۹	۵۵/۶	۲۶	۱۶/۲	۱۰	۶/۳	۰
۵- تلویزیون تا چه اندازه در آگاهی دهی به شما در باب جنگ نرم و شیوه‌های دشمنی دشمنان نقش دارد؟	۰	۰	۰	۲۰	۱۷/۵	۹۰	۵۶/۳	۵۰	۳۱/۲	۰
۶- تا چه حد کتابداران و مراکز اطلاع رسانی، اطلاعات لازم را در این باره به موقع توزیع می‌کنند؟	۱۶/۳	۲۵	۱۵/۶	۸۹	۵۵/۶	۲۶	۱۶/۲	۱۰	۶/۳	۰
۷- روزنامه‌ها، نشریات، کتاب خوانی و سخنرانی تا چه اندازه در آگاهی دهی به شما در باب جنگ نرم نقش داشته اند؟	۲/۶	۱۱	۶/۹	۲۰	۱۲/۵	۷۵	۴۶/۸	۵۰	۳۱/۲	۰
۸- بحث و گفتگو در باب جنگ نرم تا چه میزان در محیط آموزشی روان و مستمر جریان دارد؟	۱۲/۵	۳۱	۱۹/۴	۷۰	۴۳/۷	۳۷	۳۳/۲	۲	۱/۲	۲

بررسی میزان آگاهی و باور دانشجویان ... نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم/ ۱۴۵

سؤالها		خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
		درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن
۹- سیستم آموزش عالی و دانشگاه شما تا چه اندازه در آگاهی دهی به شما در باب جنگ نرم نقش داشته است؟		۵	۳۱	۲۰	۱۲۵	۸۵	۵۳۱	۴۰	۲۵	۱۰	۶۳
۱۰- شما به چه میزان اعتقاد دارید که جنگ نرم را دشمن بر علیه نظام اسلامی آغاز کرده است؟		۵	۳۱	۱۴	۸۸	۵۱	۳۱۹	۶۰	۳۷۵	۴۰	۸۸
۱۱- تا چه اندازه شما دشمن خود اعم از نفس اماره، شیطان و دشمنان خارجی و مستکبران عالم را شناخته و با اهداف و شیوه‌های دشمنی آنان آشنایی دارید؟		۲	۱۲	۴	۱۹	۶۶	۴۱۲	۷۰	۴۳۷	۱۹	۱۱۹
۱۲- به چه اندازه شما معتقد هستید که جنگ نرم به سست کردن پایه‌های فرهنگی و اجتماعی کشور مورد تهاجم منجر می‌شود؟		۰	۰	۲	۱۶	۲۲	۱۳۸	۸۱	۵۱۶	۵۴	۳۳۸
۱۳- نقش بصیرت دهی و بصیرت یابی در مقابله با جنگ نرم دشمن چقدر است؟		۰	۰	۰	۰	۳	۱۹	۹۰	۵۶۲	۶۷	۴۱۹
۱۴- نقش ولایت‌مداری در مقابله با جنگ نرم دشمن چقدر است؟		۰	۰	۰	۰	۲	۱۲	۸۹	۵۵۶	۶۹	۴۳۱
۱۵- آیا شما مشتاق هستید که اطلاعات بیشتری از جنگ نرم کسب کنید؟		۰	۰	۰	۰	۴	۱۹	۹۰	۵۶۲	۶۷	۴۱۹
۱۶- نقش ایمان و اخلاق در مقابله با جنگ نرم دشمن چقدر است؟		۰	۰	۱	۶	۴	۲۵	۸۹	۵۵۷	۶۶	۴۱۲
۱۷- چقدر منابع مرجع و منابع تخصصی مربوط به جنگ نرم در اختیار داشته و استفاده می‌کنید؟		۵	۳۱	۲۰	۱۲۵	۸۵	۵۳۱	۴۰	۲۵	۱۰	۶۳
۱۸- تا چه اندازه از طریق سخنرانی و ابزارهای رسانه‌ای، افکار و نظرات اندیشمندان اسلامی در باب جنگ نرم به اطلاع شما می‌رسد؟		۲	۱۲	۴	۱۶	۷۰	۴۳۷	۶۵	۴۰۶	۱۹	۱۱۹
۱۹- استادان و فرماندهان در دانشگاه تا چه حد دانش خود را در باب جنگ نرم و ابعاد مختلف آن را در اختیار شما قرار می‌دهند؟		۱۶	۱۰	۲۱	۱۳۱	۸۲	۵۱۳	۳۶	۲۲۵	۵	۳۱
۲۰- استادان و فرماندهان در دانشگاه تا چه حد تجربیات خود را در باب دشمن‌شناسی در اختیار شما قرار می‌دهند؟		۱۴	۸۱	۲۴	۱۵	۸۲	۵۱۳	۳۶	۲۲۵	۵	۳۱

سؤالها		خیلی کم		کم		متوسط		زیاد		خیلی زیاد	
		درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن	درصد	ن
۲۱- تا چه اندازه شما به الگو گرفتن از قرآن و سیره ائمه ^(ع) در مقابله با جنگ نرم اعتقاد دارید؟		۰	۰	۰	۶	۳۷/۵	۹۹	۶۱/۹	۵۵	۳۴/۵	
۲۲- تا چه اندازه احساس می‌کنید تلاش دشمن در جنگ نرم برای کسب منافع استعماری او است؟		۰	۱	۶	۴	۲۷/۵	۸۹	۵۵/۷	۶۶	۴۱/۲	
۲۳- تا چه اندازه شرکت در همایش‌ها و سخنرانی‌های سیاسی- مذهبی را در مقابله با جنگ نرم دشمن مؤثر می‌دانید؟		۲	۴	۱۶	۷۰	۴۳/۷	۶۵	۴۰/۶	۱۹	۱۱/۹	
۲۴- اعتماد خود را به مسئولانی که در ارتباط نزدیک‌تری با شما هستند چگونه ارزیابی می‌کنید؟		۵	۱۳	۸۱	۸۲	۵۱/۳	۳۶	۲۲/۵	۲۴	۱/۵	
۲۵- تا چه اندازه شما به تبعیت از ولایت فقیه معتقد هستید؟		۰	۰	۰	۳	۱/۹	۹۹	۶۱/۹	۵۸	۳۶/۳	
۲۶- تا چه اندازه تبعیت از ولایت فقیه را عامل وحدت می‌دانید؟		۰	۰	۰	۶	۳/۵	۹۹	۶۱/۹	۵۵	۳۴/۵	
۲۷- تا چه اندازه ولایت فقیه را عامل گذر از فتنه‌ها و حوادث می‌دانید؟		۰	۰	۰	۵	۳/۱	۹۹	۶۱/۹	۵۶	۳/۵	
۲۸- تا چه اندازه منابع قدرت نرم اعم از منابع داخلی و یا منابع خارجی را می‌شناسید و نسبت به آن باور دارید؟		۴	۱۶	۱۰	۸۳	۵۱/۹	۳۲	۲۰	۲۰	۱۲/۵	
۲۹- تا چه اندازه فرماندهان و مسؤلان از طرق مختلف و با دلایل قانع کننده توانسته‌اند چگونگی دشمنی دشمنان را برای شما تبیین نمایند؟		۵	۲۰	۱۷/۵	۸۵	۵۳/۱	۴۰	۲/۵	۱۰	۶/۳	
۳۰- تا چه اندازه احساس امید به آینده به شما القاء شده است؟		۸	۱۴	۸/۸	۸۳	۵۱/۹	۳۲	۲۰	۲۳	۱۴/۶	
۳۱- تا چه اندازه جنگ نرم را باور دارید؟		۰	۰	۰	۳	۱/۹	۹۹	۶۱/۹	۵۸	۳۶/۳	
۳۱- آیا به وظایف خود مانند حفظ ایمان، انجام وظیفه، اطاعت از ولایت، پیروی از قرآن و امامان معصوم، دشمن شناسی و.... در رویارویی با جنگ نرم دشمن آگاه هستید؟		۶	۱۱	۶/۹	۸۰	۵۰	۴۸	۳۰	۱۳	۸/۱	
میانگین فراوانی و درصدها		۵	۱۰	۶/۳	۴۸	۳۰	۶۴	۴۰	۳۳	۲۰/۶	

نمودار شماره ۱: میزان آگاهی و باور دانشجویان داف درباره ماهیت و ابعاد جنگ نرم

همان گونه که در جدول و نمودار شماره ۱ نشان داده شده است ۶۰/۶ درصد از پاسخ‌دهندگان در حد زیاد و بسیار زیاد و ۹/۴ درصد از پاسخ‌دهندگان در حد کم و خیلی کم با ماهیت جنگ نرم و ابعاد مختلف آن آشنایی دارند. تلویزیون بیشترین نقش و کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی دانشگاه کم‌ترین نقش را در آگاهی‌دهی به پاسخ‌دهندگان به خود اختصاص دادند.

نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق، نشان می‌دهد که در وضعیت کلی «میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام‌علی^(ع) نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم» در حد خوبی است. به نحوی که ۶۰/۶ درصد از پاسخ‌دهندگان در حد زیاد و خیلی زیاد با ماهیت و ابعاد جنگ نرم آشنایی دارند. «الگوگیری از قرآن و سیره ائمه»، «ولایت‌مداری و تبعیت از ولایت فقیه»، «بصیرت‌دهی و بصیرت‌یابی» و «ایمان و اخلاق» بیشترین تأثیر را در مقابله با جنگ‌نرم دشمن به خود اختصاص می‌دهند. تلویزیون بیشترین تأثیر و کتابداران و مراکز اطلاع رسانی دانشگاه کم‌ترین نقش را در آگاهی‌دهی به پاسخ‌دهندگان به خود اختصاص داده‌اند. ۳۱/۹ درصد از دانشجویان اظهار داشتند در

محیط آموزشی و با دوستان خود «خیلی کم» و «کم» در خصوص جنگ نرم به بحث و گفتگو پرداخته‌اند. ۵۶/۳ درصد از پاسخ‌دهندگان به مقدار «زیادی» به آغاز جنگ نرم دشمن علیه کشور اعتقاد داشتند. ۵۵/۶ درصد از افراد، تا حدی سیستم آموزش عالی را در معرفی جنگ نرم و بیان اهمیت آن به دانشجویان موفق دانسته‌اند. ۹۵ درصد نیز معتقد بودند جنگ نرم دشمن به سست کردن پایه‌های فرهنگی - اجتماعی کشور منجر می‌شود. ۹۸ درصد از پاسخ‌دهندگان علاقه دارند که دانش و آگاهی بیشتری درباره جنگ نرم داشته باشند. ۹۶/۹ درصد از پاسخ‌دهندگان تبعیت از ولایت فقیه را عامل حفظ وحدت و گذر از فتنه‌ها و حوادث ناگوار می‌دانند.

بنابراین، باید گفت که راهبرد و استراتژی دفاعی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران ایجاب می‌کند تا میزان آگاهی و باور دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) به عنوان فرماندهان آینده ارتش نسبت به ماهیت و ابعاد مختلف جنگ نرم همواره مد نظر باشد. لذا مهم‌ترین رفتاری که از دانشجویان دانشگاه افسری امام علی^(ع) انتظار می‌رود آن است که با بهره‌گیری هر چه بیشتر از اصول اساسی اسلام و قرآن و الگو قرار دادن پیامبر و ائمه اطهار و امام راحل و اطاعت محض از ولایت فقیه و فرمانده کل قوا و همچنین با افزایش ایمان، تقوی، دانش و هوشمندی در راه کسب آگاهی نسبت به جنگ نرم، همواره تلاش نمایند.

لذا ضروری است که در عصر ظهور تهدیدات با ماهیت نرم، قبل از هر چیزی ضمن آگاهی و شناخت توانایی‌های خود و شناخت دشمن و کشف نقاط آسیب پذیر دشمن، شیوه‌ها و ابعاد مختلف جنگ نرم در دریابیم و باور کنیم و با آگاهی، درایت و هوشیاری کامل و در راستای دکترین و سیاست‌های راهبردی و دفاعی کشور آن را به کار گیریم.

منابع و مأخذ

- ۱- آهنگری، عرفان، قادری، سیامک، (۱۳۸۹)، سناریو و محورهای جنگ روانی بیگانگان علیه جمهوری اسلامی ایران و راهکارهای مقابله با آن، چکیده مجموعه همایش جنگ نرم، تهران، انتشارات علیا.
- ۲- بیانات مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا در دیدار دانشجویان و نخبگان علمی در مورخه ۱۳۸۸/۰۶/۰۴.
- ۳- بیانات مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا در مراسم مشترک دانش آموختگی دانشگاههای ارتش در مورخه ۱۳۸۳/۷/۲۲.
- ۴- تقوی دامغانی، سید رضا، (۱۳۸۰)، نگرشی بر مدیریت اسلامی، تهران، نشر بین‌الملل سازمان تبلیغات اسلامی
- ۵- جعفری، سید اصغر، (۱۳۸۵)، مسئولیت فرماندهان در پرورش دانشجویان در دانشگاه‌های نظامی، مجموعه مقالات همایش رویکرد نو در آموزش عالی دانشگاه‌های افسری نیروهای مسلح. تهران: چاپخانه دانشگاه افسری امام علی^(ع)
- ۶- حافظ نیا، محمد رضا، (۱۳۸۶)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران، انتشارات سمت.
- ۷- حبیبی، نیک بخش، (۱۳۸۶)، بررسی میزان تأثیرپذیری شیوه‌های نبرد نامتقارن در مقابله با تهدیدات نظامی، فصلنامه مدیریت نظامی دانشگاه افسری امام علی^(ع) شماره ۲۶. تهران: چاپخانه دااف امام علی^(ع).
- ۸- خورشیدی، عباس و سید حمیدرضا قریشی، (۱۳۸۱)، راهنمای تدوین رساله و پایان‌نامه تحصیلی، تهران، انتشارات یسپرون
- ۹- خورشیدی، عباس، (۱۳۸۵)، رسالت‌ها، شیوه‌های نوین و بصیرت‌ها در رهبری دانشگاهی، مجموعه مقالات همایش رویکرد نو در آموزش عالی دانشگاه‌های افسری نیروهای مسلح. تهران: چاپخانه دانشگاه افسری امام علی^(ع)

- ۱۰- دلاور، علی، (۱۳۸۰)، روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی، تهران، انتشارات ویرایش.
- ۱۱- رشید زاده، فتح اله، (۱۳۸۷)، منش و رفتار فرماندهی جلد اول. تهران: چاپخانه دانشگاه افسری امام علی^(ع)
- ۱۲- رشید زاده، فتح اله، (۱۳۸۹)، تربیت نظامی. تهران: چاپخانه دانشگاه افسری امام علی^(ع)
- ۱۳- رشید زاده، فتح اله، (۱۳۸۹)، دانشگاه افسری امام علی^(ع) در پرتو ولایت. تهران: چاپخانه دانشگاه افسری امام علی^(ع)
- ۱۴- سید اسماعیلی، سید محمد، (۱۳۸۳)، تأثیر نگرش فرماندهان بر انگیزه‌های خدمتی کارکنان نیروی زمینی آجا، فصلنامه مدیریت نظامی دانشگاه افسری سال پنجم شماره ۱۶ و ۱۵، تهران چاپخانه دانشگاه افسری امام علی^(ع).
- ۱۵- هویدا، علیرضا، (۱۳۸۳)، آمار و روش‌های کمی در کتابداری و اطلاع رسانی، تهران، انتشارات سمت، چاپ سوم.